

แนวทางการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑
Management Information System for Internal Quality Assurance
Under the Jurisdiction of the Office of Ayutthaya Primary Education Area 1

อรอุมา ชันธพาลี^๑ นริสานันท์ เดชสุระ^๒ สุวณิตย์ รุ่งราตรี^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มีการวิจัย ๒ ชั้น คือ ชั้นที่ ๑ สร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน โดยใช้วิธีการสุ่มที่ไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ชั้นที่ ๒ ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓๐ คน โดยใช้วิธีการสุ่มที่ไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม ด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ๑) แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ที่สร้างขึ้นโดยมีความตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ๕ ด้าน ๗๕ รายการปฏิบัติ ได้แก่ ๑) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ๒๑ รายการปฏิบัติ ๒) ด้านการตรวจสอบข้อมูล ประกอบด้วย ๑๓ รายการปฏิบัติ ๓) ด้านการประมวลผลข้อมูล ประกอบด้วย ๑๓ รายการปฏิบัติ ๔) ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ประกอบด้วย ๑๖ รายการปฏิบัติ และ ๕) ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ประกอบด้วย ๑๒ รายการปฏิบัติ

คำสำคัญ: การจัดระบบสารสนเทศ, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

^๑สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Abstract

The purpose of this research was to develop a guideline for organizing information system for quality assurance in educational institutions. The first step is to develop a guideline for the organization of information systems for quality assurance in the educational institute of Phra Nakhon Si Ayutthaya. The sample of the research was 5 experts who were randomly sampled randomly. Step 2: Study the suitability and feasibility of the information management system for internal quality assurance. The sample of the sample was 30 experts, randomly selected in random sampling. Non-probability sampling. The research instrument was a 5-level scale questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation

The research findings were as follows: 1) The information system for quality assurance Under the jurisdiction of the Office of Ayutthaya Primary Education Area 1, constructed by content, structure and academic principles. Appropriate 1) The data collection consists of 21 practice items. 2) The data check consists of 13 practice items. 3) The data processing consists of ๑๓ practice items. 4) Information and information presentation consists of 16 practice items and 5) Information storage consists of 12 items.

Keywords: Information Systems Management, Quality assurance

บทนำ

ในกระแสโลกาภิวัตน์เป็นยุคแห่งการปฏิวัติระบบพัฒนาของมนุษย์ที่ได้ก้าวมาถึงยุคสารสนเทศ ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็ว ระบบสารสนเทศจึงเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหาร การมีสารสนเทศที่มีคุณภาพ ถูกต้องเที่ยงตรง ฉับไว จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดนโยบายและการวางแผนตลอดจนการควบคุมกำกับติดตามและประเมินผล รวมถึงการวางแผนในอนาคตหากผู้บริหารไม่สนใจในการนำสารสนเทศไปใช้ประกอบการตัดสินใจ กระบวนการบริหารก็จะเป็นการลองผิดลองถูกและต้องเสี่ยงต่อการผิดพลาดสูง ส่งผลกระทบต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการศึกษารวมทั้งการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติ

ดังนั้นระบบสารสนเทศทางการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายการวางแผนและพัฒนาการศึกษาของชาติ ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เรื่อง การขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีจุดมุ่งหมายในการเร่งขยายการเข้าถึงบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งในเมืองและชนบททุกระดับ /ประเภท กระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ให้ได้รับบริการทางการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนการพัฒนากระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ให้สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่าง

เหมาะสม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๕: ๒๔)

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) โดยให้ดำเนินการพัฒนาในสี่ด้านด้วยกัน คือ ๑) พัฒนาคุณภาพคนไทย ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๒) พัฒนาคุณภาพครูให้เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าสามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู ๓) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษาและเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ๔) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน และมีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๒ : ๔) จะเห็นได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ต้องตระหนักถึงการ จัดระบบบริหารที่เป็นเชิงระบบ สอดรับกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด นอกจากนี้การจัดเตรียมความพร้อมในระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาและการนำข้อมูลไปใช้ต้องเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวางระบบบริหารจัดการ พัฒนาระบบสารสนเทศ

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพเป็นไปตามที่กฎหมาย กฎกระทรวงต่างๆ ได้กำหนดไว้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, ๒๕๕๔: ๒)

การปฏิรูปการศึกษามุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่าง มีพลัง และมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๓ ซึ่งได้บัญญัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด ๖ มาตราฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๔๘ บัญญัติไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนกร บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๕: ๑๘)

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างมาก ในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาจะดำเนินการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้เด็กไทยเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เป็นประชากรที่มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่

ร่วมกันอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๕๔: ๓๖) อย่างไรก็ตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งระบบข้อมูลและสารสนเทศนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงให้มากโดยผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร และตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะการบริหารแนวใหม่จำเป็นต้องจัดการและตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลมากกว่าสามัญสำนึก (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๖: ก)

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการนำระบบสารสนเทศไปใช้ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประกันคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าจึงต้องการที่จะสร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้บริหาร และการปฏิบัติงานต่างๆ ตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ ๑ สร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา หรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า ๕ ปี โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มที่ไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม (Non-probability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ธานินท์ ศิลป์จารุ. ๒๕๕๕ : ๑๘๕)

๒) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๓) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่านด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างของแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามฉบับที่ ๑

๒. สร้างเป็นแบบสอบถาม

๑) ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา หรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า ๕ ปี โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มที่ไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม (Non-probability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ธานินท์ ศิลป์จารุ. ๒๕๕๕ : ๑๘๕)

๒) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๓) การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ ๑) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง ๒) หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ๑๕ วัน ผู้วิจัยติดตามการส่งแบบสอบถามกลับคืนโดยการโทรศัพท์สอบถาม และติดตามรับคืนด้วยตนเอง ๓) ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น ๕ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ซึ่งมีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง มีค่าระหว่าง ๐.๘๐ - ๑.๐๐

ขั้นที่ ๒ ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำนวน ๒๑๐ คน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำนวน ๑๓๖ คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มอย่างง่าย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ ๑) วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเองในวันประชุมผู้บริหาร ๒) หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามกลับคืนหลังการปิดประชุม ๓) ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้นจากผู้บริหารสถานศึกษา ๑๓๖ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จึงถือว่าเป็นรายการที่เป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามบริบทของสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ ผลการสร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

ผลการสร้างแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มีแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน ๕ ด้าน ๗๕ รายการ โดยมีความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างของแนวทางการพัฒนาโดยมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง ๐.๘๐ - ๑.๐๐

ขั้นที่ ๒ ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑

แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ประกอบด้วย ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๕๐$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสั่งการให้คณะทำงานดำเนินการจัดการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน เวลาที่วางแผนไว้ตามปฏิทิน สอดคล้องกับวรภิกช ฮานาฟี (๒๕๕๓ : ๑๑๑) พบว่า การศึกษาสภาพและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานการจัดระบบ สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ และ เขต ๒ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตามวัน เวลา ที่วางแผนไว้ตามปฏิทินโดยมีการควบคุมการดำเนินงานโดยผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูลพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้นำตรวจสอบรายการที่บันทึกต่างๆ ว่ามีการบันทึกข้อมูลครบถ้วนทุกรายการที่กำหนด สอดคล้องกับพรพร ผู้กำจัด (๒๕๕๑ : ๑๐๔) พบว่า ความคาดหวังของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานต่อการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๓ ในภาพรวมมี

ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ๓ อันดับ อันดับแรกคือความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยมีข้อมูลครบถ้วนตรงตามความต้องการ รองลงมา คือ ข้อมูลที่ได้รับมีความเป็นปัจจุบัน และอันดับสุดท้าย คือ ข้อมูลสื่อความหมายได้ตรงตามจุดประสงค์หรือความต้องการของโรงเรียนตามลำดับ ส่วนความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย คือ ขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลเป็นระบบ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการตรวจสอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดีนั้นจะต้องประกอบได้ด้วย ๑) มีความเป็นปัจจุบัน (Timeliness) ๒) มีความตรง (Relevance) ๓) มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ผู้บริหารจึงเป็นผู้นำตรวจสอบรายการที่บันทึกต่างๆ ว่ามีการบันทึกข้อมูลครบถ้วนทุกรายการที่กำหนด

องค์ประกอบที่ ๓ การประมวลผลข้อมูลพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษา และเอาใจใส่ต่อการประมวลผลข้อมูลเต็มศักยภาพและเต็มเวลา สอดคล้องกับอัญชลี ชุมภูกุล (๒๕๕๕ : ๘๒) พบว่า ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสหวิทยาเขตเบญจบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒ ด้านการประมวลผลข้อมูลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก และเป็นปัญหาอันดับที่ ๔ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ๓ อันดับแรก ได้แก่ ประมวลผลโดยจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ มีการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศตรงตามความต้องการและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศและมีการสรุปการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศเพื่อการนำไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ความทันสมัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ในการ

ประมวผลผลข้อมูล และความเพียงพอของบุคลากรผู้ประมวผล

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประมวผลข้อมูลเป็นสารสนเทศตรงตามความต้องการและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้ข้อมูลสารสนเทศ และมีการสรุปการประมวผลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศเพื่อการนำไปใช้นั้น ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ต่อการประมวผลผลข้อมูลอย่างเต็มศักยภาพเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องตรงตามประเด็น

องค์ประกอบที่ ๔ การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำจัดประชุมชี้แจง ผู้รับผิดชอบด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ สอดคล้องกับ วิมลรัตน์ วิเชียรรัตน์ (๒๕๕๖: ๑๐๘) พบว่า การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ มีปัญหาที่พบ ๒ ข้อ ดังนี้ ปัญหาที่ ๑ ขาดการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย ประกอบการตัดสินใจ และวางแผนการบริหารงาน พบว่ามีแนวโน้มในการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และส่งเสริมให้บุคคลภายในโรงเรียนเห็นคุณค่าของการนำข้อมูลไปใช้ประกอบการทำงานที่เกี่ยวข้อง และปัญหาที่ ๒ ขาดข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้อง ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทันทต่อการใช้งานในปัจจุบัน พบแนวทางการแก้ปัญหา คือ ผู้บริหารกำกับติดตามการวางแผนการดำเนินงานและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทำงานให้ทันต่อการใช้งาน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และส่งเสริมให้บุคคลภายในโรงเรียนเห็นคุณค่าของการนำเสนอข้อมูล และสารสนเทศ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้

องค์ประกอบที่ ๕ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ

ผู้บริหารมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้วยรูปแบบเอกสาร เช่น เล่มรายงาน แฟ้มข้อมูลต่างๆ วารสาร สอดคล้องกับนันทนา บริรักษ์ (๒๕๕๐) ได้วิจัยเรื่องการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่พบว่า การรายงานข้อมูลสารสนเทศมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา เก็บรวบรวมและ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานนำเสนอรายงานประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้ไปเผยแพร่เป็นวารสาร จดหมายข่าว เว็บไซต์ ให้ชุมชนและสังคมได้รับทราบข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพองค์ประกอบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศด้วยรูปแบบเอกสาร เช่น เล่มรายงาน แฟ้มข้อมูลต่างๆ วารสาร เพื่อเผยแพร่และรายงานผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ได้ทราบผลการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ ผลการศึกษาแนวทางการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถนำกระบวนการดังต่อไปนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

๑) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารควรใช้หลักการบริหารแบบ มีส่วนร่วม กำหนดผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สารสนเทศในสถานศึกษา โดยออกเป็นคำสั่งให้ชัดเจน

๒) ด้านการตรวจสอบข้อมูล ผู้บริหารควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลที่ชัดเจน และเป็นผู้นำตรวจสอบรายการที่บันทึกต่างๆ ว่ามีการบันทึกข้อมูลครบถ้วนทุกรายการที่กำหนดอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

๓) ด้านการประมวลผลข้อมูล ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ จัดประชุมชี้แจงผู้รับผิดชอบต่าง ๆ และใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

๔) ด้านการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ผู้บริหารควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบ และใช้สารสนเทศตามเป้าหมาย และตรงตาม

วัตถุประสงค์ เพื่อการบริหารจัดการศึกษา และส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๕) ด้านการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ จัดประชุมชี้แจงผู้รับผิดชอบงาน และจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศตรงตามหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เช่น แฟ้มเอกสาร เว็บไซต์ วิดีทัศน์ เป็นต้น

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องประสิทธิผลของการนำแนวทางการส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษา

๒) ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเมื่อนำแนวทางการส่งเสริมการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไปปฏิบัติในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๖). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๖). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (๒๕๕๑). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร : บิซิเนสแอสโซซิเอตส์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๔). กรมสามัญศึกษา. เอกสารชุดการประกันคุณภาพ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (๒๕๕๔). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๑พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๙. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว.
- Emery, J.A. (1971). *Organizational Planning and Control Systems*. New York: Macmillan.